

KAPPALEEN RAKENNE POPULAARIMUSIIKISSA

Kappaleen rakenteella tarkoitetaan kappaleen eri osia ja niiden järjestystä. Kappaleiden eri osia on hyvä opetella tunnistamaan, sillä musiikin hahmottaminen (kuuntelu, soittaminen) ja musisointi helpottuu sen myötä huomattavasti.

Kappaleiden rakenteita analysoitaessa on hyvä muistaa, että joskus rakenne on helpompi tunnistaa, joskus taas vaikeampi. Aina ei ole selkeää, mitä osaa voidaan kutsua milläkin nimellä. Tämän vuoksi täysin oikeita vastauksia kappaleiden rakenteeseen ei siis ole ihan aina olemassa. Esimerkiksi Clean Bandit -yhtyeen kappaleessa "Rather Be" kohdassa 2:55 alkava osa voi olla tulkittavissa sekä välisoitoksi että C-osaksi. Koko "Rather Be" -kappaleen rakenneanalyysin näet tämän materiaalin lopussa. Musiikin tunneilla opettelemme eri osien tunnistamista sellaisten kappaleiden avulla, joissa rakenne on suhteellisen selkeä.

KAPPALEEN OSAT

Intro = Alkusoitto. Usein *instrumentaalinen*, eli siinä ei ole laulua. Joskus introssa saattaa olla esimerkiksi lallatteluja, huudahduksia tai esimerkiksi jonkun vokaalin laulamista, mutta ei vielä varsinaisesti laulun sanoja.

A = Säkeistö. Kappaleessa voi olla esimerkiksi kolme säkeistöä, jolloin ne merkitään A1, A2 ja A3.

Bridge (ei tule kokeeseen) = Osa, joka voi esiintyä esim. säkeistö ja kertosäkeen välissä. Bridgessä kehitellään ja nostetaan tunnelmaa musiikillisesti ja tekstin avulla kohti kertosäettä. Myöhemmin kappaleessa bridge saattaa esiintyä myös ilman, että sitä ennen on ollut säkeistö.

B = Kertosäkeistö. Toistuu läpi kappaleen pääosin samanlaisena: samat sanat, sama melodia. Huomaa, että vaikka B-osa on samanlainen, saattaa joku B-osa olla hiljaisempi kuin muut B-osat (esimerkiksi kappaleen ensimmäinen B).

Välisoitto = Välisoitot kappaleessa ovat yleensä keskenään samanlaisia. Välisoitossa (samoin kuin introssa) saattaa olla mukana lallatteluja, huudahduksia tai vaikkapa jonkun vokaalin laulamista.

C = Uusi, erilainen osa, jossa on usein täysin uudet sanat ja uusi melodia. C-osassa tunnelma saattaa muuttua voimakkaasti. C-osa tulee yleensä vasta kappaleen loppupuolella muutaman säkeistön ja kertosäkeen jälkeen. C-osassa voi olla laulua, tai se voi olla täysin instrumentaalinen. Siinä voi olla myös jonkin soittimen soolo.

Soolo = Jonkun soittimen tähtihetki, esim. kitarasoolo tai pianosoolo. HUOM! Jos kuulet selvästi jonkin soittimen soittavan melodiaa, mutta osa on täsmälleen samanlainen kuin intro tai jo aiemmin kappaleessa kuulu instrumentaalinen osa, on kyseessä välisoitto eikä soolo. Soolo taas kuullaan yleensä vain yhden kerran kappaleen aikana, ja usein vasta kappaleen loppupuolella.

Outro = Loppusoitto. Usein instrumentaalinen. Mukana saattaa olla kuitenkin esimerkiksi lallatteluja, huudahduksia, jonkun vokaalin laulamista tai joitain laulupätkiä B-osasta.

POPKAAVA

Tyypillisen populaarimusiikin kappaleen voidaan sanoa tiivistetyksi noudattavan rakennetta ABABCBB. Näiden ympärille ja väleihin sijoittuvat mahdolliset välisoitot, bridget, intro, outro ja soolo. ABABCBB-rakennetta kutsutaan myös nimellä "popkaava".

Vaikka popkaava on hyvin suosittu etenkin populaarimusiikin genreissä ja uusissa kappaleissa, on olemassa runsaasti kappaleita, jotka eivät kuuluksaa kaavaa noudata. Kuuntele esimerkiksi:

- Queen: Bohemian Rhapsody
- Black Sabbath: Paranoid
- The Beatles: Hey Jude
- Keane: Somewhere Only We Know

KERTSI ONKIN ALUSSA?

On myös olemassa paljon kappaleita, joissa kappaleen alussa ennen ensimmäistäkään säkeistöä tulee kertosaie. Esimerkkejä tällaisista kappaleista ovat:

- ABBA: Dancing Queen
- OneRepublic: Counting Stars
- Kaija Koo: Tinakenkäytyttö
- Jukka Poika: Silkkii
- Eminem: Monster
- JVG: Hehkuu

ESIMERKKEJÄ YKSINKERTAISESTA RAKENNEANALYYSISTÄ:

Clean Bandit: Rather Be

Intro	(0:00)
A1	(0:17)
A2	(0:33)
B	(1:04)
A3	(1:36)
A4	(1:52)
B	(2:24)
Välisoitto/C	(2:55)
B	(3:11)

PMMP: Lautturi

Intro	(0:00)
A1	(0:17)
B	(1:15)
Välisoitto	(1:32)
A2	(1:48)
B	(2:22)
C	(2:52)
B	(3:25)
Outro	(3:54, lyhyt!)

Apulanta: Hiekka

Intro	(0:00)
A1	(0:33)
B	(1:05)
Välisoitto	(1:20)
A2	(1:37)
B	(2:09)
Soolo	(2:41)
B	(3:13)
B	(3:29)
Outro	(3:45)

Peter Bjorn and John: Young Folks

Intro	(0:00)
A1	(0:37)
B	(1:32)
Välisoitto	(2:01)
A2	(2:14)
B	(2:55)
B	(3:23)
Outro	(3:51)

Paramore: Decode

Intro	(0:00)
A1	(0:14)
B	(0:49)
Välisoitto	(1:12)
A2	(1:19)
B	(1:53)
Soolo	(2:17)
C	(2:40)
B	(3:16)
Outro	(3:39)